

Priestor pre život

Cena 10 Sk. Pri pouličnej distribúcii je časopis zdarma, ale budeme radi, keď jeho vydávanie podporíte sumou 10 Sk. Tým umožníte nielen vydanie ďalšieho čísla, ale podporíte aj budovanie verejných kempov na Slovensku pre ľudí v núdzi.

Číslo 3/2007

3/2007, V. ročník

www.priestorprezivot.sk

Päť rokov snaženia prinieslo ovocie v legalizácii stavby Verejného kempu. Dostali sme riadne číslo popisné, aj orientačné. I keď povolenie stavby nám bolo dané len na päť rokov /z toho už dva uplynuli/ sme radi, že aj s Vašou morálnou podporou, milí čitatelia, sme dosiahli uvedený stav. Za tri roky budeme možno nanovo pokračovať v novom vybavovaní, alebo podobné projekty, ako ten náš, nebudú potrebné. Kto vie, čo prinesie nová doba?

Sloboda, demokracia, ... alebo Christiania?

Správa z tlače (TASR 02. marca 2007):

Pouličné nepokoje v Kodani dnes ráno pokračovali zapalovaním áut. Účastníci nepokojov vo štvrtok protestovali proti deložovaniu domu, nezákonne obývanom komunitou mladých. Polícia zatkla asi 219 osôb, päť ľudí bolo zranených, jeden Nemeц ťažko. Mestská štvrť Nørrebro a okolie "slobodného štátu" Christiania (známeho liberálnosťou a drogami) pripomínalo dnes ráno "pole trosiek" s množstvom vyhorených vrakov áut a zvyškami pouličných barikád. V porovnaní

so štvrtkom však prišlo len k ojedinelým incidentom. S nepokojmi na uliciach úrady počítali, oznámenie o deložovaní squatterov viedlo už pred Vianocami k opakovaným výtržnostiam a zatknutiam. Polícia nasadila do akcie dve heli-koptéry a vodné delá. Po vyprázdnení domu ešte mladí ľudia hádzali kamene do policajtov. Opustený objekt okupovali od roku 1982 nelegálni "nájomníci", mesto Kodaň ho vlni predalo cir-kvi, no mládež ho odmietala opustiť. Cirkev chce objekt využívať na charitatívne účely.

O pokrivenom vzťahu k pojmu „práca“

Motto: Ľudia, ktorí tvrdia, že niečo hodnotné nie je možné uskutočniť, by nemali prekážať tým, ktorí sa o to pokúšajú (A. Lincoln)

Cít a rozum. Čo je viac?

Čo by malo byť v hierarchii ľudského hodnotového systému na prvom a čo až na druhom mieste? Nech každý sám vo svojom vnútri citlivo zväží, ktorá zo spomínaných hodnôt má byť pre človeka rozhodujúca. Žiaľ, naša „civilizácia“ ako celok, vsadila jednoznačne iba na rozum! Tým však stratila jednu zo svojich základných nosných hodnôt - hodnotu prameniaku iba v ľudskej citovej schopnosti, hodnotu zvanú... **ľudskosť!**

... pokračovanie na strane 2

Výchova detí začína už pred narodením

Úplne všetko a teda aj počatie a narodenie dieťaťa, podlieha dôsledným a nemeniteľným prírodným zákonom, čo zaiste nebude nikto popierať.

Ale pôsobenie týchto zákonov zasahuje ešte oveľa hlbšie, ako sa ľudia doposiaľ domnievali. Prírodné zákony, alebo inak povedané Zákony stvorenia totiž ovplyvňujú naprosto rovnako dôsledne aj oblasť skrytého, duševného diania, sprevádzajúceho počatie i narodenie a zásadným spôsobom vplývajú na vnútorné kvality dieťaťa. Z tohto dôvodu by preto rozhodne malo byť spoločensky žiaduce poznanie tohto ich hlbokého a skrytého pôsobenia, ktoré by následne malo byť využívané tak, aby túžba všetkých rodičov po dobrých deťoch nezostávala iba neuskutočneným priánim.

... pokračovanie na strane 6

My, ktorí sme zvyknutí, ako nás balamutia médiá, poďme hľadať pravdu. Ako to bolo naozaj?

Slobodné mesto Christiania - úspešný sen o ideálnej spoločnosti - násilne potlačený vládou.

Uprostred Kodane, hlavného mesta Dánska, uskutočnil sa experiment, o ktorom málokto u nás vie. 36 rokov fungovala až 900 členná komunita, ako slobodné mesto, alternatíva k existujúcej spoločnosti, s vlastnou komunitnou samosprávou, postavená na vzájomnosti a spolupráci, nie súperivosti a konkurenčnosti. Bol to komunizmus vychádzajúci z myšlienok Hippies a z duchovných princípov. Mnohí tam praktikovali jógu a meditáciu. Bola to realizácia snov o všeludskom bratstve a porozumení, ktorá skutočne fungovala, až pokiaľ ju súčasná vláda nezlikvidovala.

Začalo to v roku 1970, keď ľudia začali obsadzovať práve opustené armádne kasárne. V tom čase sa ľudia v dánskych mestách cítili podvedení politikmi, pretože bol vážny nedostatok bytov. Hľadali aj otvorené priestory so zeleňou na hranie pre svoje deti. V alternatívnych novinách vyšiel článok o tom, ako by sa dali opustené kasárne v starej námornej pevnosti využiť pre ľudí, ktorí nemôžu nájsť ubytovanie:

Christiania je krajina osadníkov. Je to zatiaľ najväčšia možnosť vystavať spoločnosť z ničoho... Vlastný elektrický generátor, kúpele, veľká atletická hala, kde by všetci hľadajúci pokoja mohli mať veľkú meditáciu a jógové centrum...

Áno pre tých, ktorí cítia bitie priekopníckeho srdca... Je to časť mesta, ktorá bola pred nami držaná v tajnosti, ale už viac nebude.

Tento článok spôsobil masívnu imigráciu ľudí zo všetkých vrstiev spoločnosti, ktorí prišli vystavať alternatívny spôsob života založený na komunite a slobode. Tak sa zrodila **Christiania** - dostala názov podľa rozprávky Hansa Christiana Andersena, pretože ľudia v nej uskutočňovali rozprávku svojho života. Cieľom **Christianie** je vytvoriť samosprávnu spoločnosť, kde každý jednotlivec sa považuje zodpovedným za blaho celej komunity. Naša spoločnosť má byť ekonomicky sebestačná a našou snahou je byť neochvejní v našom presvedčení, že duchovná a telesná chudoba môže byť odvrátená.

... pokračovanie na strane 2

Sloboda, demokracia, ... alebo Christiania?

Bola to rebélia voči prevažujúcemu systému a experimentovanie s novými formami demokracie a samosprávy na princípe maximálnej slobody jednotlivca. O veciach sa diskutovalo na spoločných zhromaždeniach. Rozhodnutia sa nerobili na základe diktátu väčšiny, ale na základe všeobecného konsenzu. Jediným všeobecným príkazom bolo: žiadne tvrdé drogy, žiadne zbrane, žiadne násilie, žiadne obchodovanie s budovami alebo obyvateľskými priestormi. Zabezpečovali infraštruktúru, starali sa o ekológiu, pestovali umenie. Mali vlastnú, medzinárodne preslávenú divadelnú skupinu Solvoggen. Vytvorili prvé rýchle internetové pripojenie za nízku cenu a vlastnú počítačovú sieť. Christiania prevádzkovala niekoľko stolárskych a kováčskych dielní, bicyklové obchody, kaviarne, reštaurácie, jazzové, blues a nočné kluby. Marihuana bola súčasťou ich života od začiatku. Ale tvrdým drogám sa vyhýbali, takže Christiania bola jedným miestom v Dánsku, kde sa nepredávali tvrdé drogy. V roku 1979 sa vyskytol problém s heroínom, no keď polícia ostala nečinná, obyvatelia Christianie 40 dní sami hliadkovali a u koho našli heroín, bol donútený buď s tým prestať alebo odísť z komunity. Povestný bol otvorený predaj hašišu na Pusher Street. V roku 2003 tento predaj zakázali a v roku 2004 polícia nachystala zásah, no keď pred policajnou akciou dealeri sami zlikvidovali svoje predajné stánky. Napriek tomu došlo k policajnej razii a k zatýka-

niu. Pritom v iných častiach Kodane sa predáva 5 krát viac hašišu spolu s ďalšími drogami a predaj je kontrolovaný ťažko ozbrojenými gangami. Na komunitu bol neprestajne vyvíjaný tlak zo strany vlády a boli pod zvýšenou policajnou kontrolou. Vláda mala obchodné zámery s lukratívnou štvrťou v blízkosti centra. V auguste 2003 protestovalo asi 5000 Dánov pred parlamentom proti likvidácii Christianie. Aj početní umelci zo zahraničia vystúpili na podporu Christianie. V roku 2004 im boli zákonom odobraté kolektívne práva. Začala sa "normalizácia". V januári 2006 im vláda navrhla, aby sa transformovali na bytové spoločenstvo s jednotlivými vlastníckymi bytmi a aby za prenájom bytov platili trhovú cenu namiesto doterajších 1450 DKK (250 USD) mesačne. Komunita to odmietla s odôvodnením, že tento koncept je nekompatibilný s ich konceptom kolektívneho vlastníctva. Preto vláda pristúpila k násilnostiam. Od decembra 2006 začala obyvateľov Christianie násilne vysťahovávať. Došlo k pouličným zrážkam s políciou a k zatýkaniu 17. decembra 2006 a 1. marca 2007.

Diktatúra biznisu. Násilnosti dali Európanom najavo, že v Európe je sloboda a demokracia len na papieri a v ústach politikov. V skutočnosti tu panuje tvrdá diktatúra biznisu, oblečená do policajných uniforiem, chránená pelendrekmi, slzotvorným plynom a vodnými delami. Sociálne experimenty komunistického charakteru nie sú

žiadané. Ľuďom je diktovaná sebeckosť, honba za ziskom, hrabivosť, lakomosť, konkurenčné boje a medziľudská neznášanlivosť. Lebo tak sa stávajú závislými, kupujú, zarábajú, točia peniaze a zo všetkého majú zisk vlastníci peňazí - banky a bankári. Ľudia sú držaní v strachu zo straty zamestnania a v iných strachoch a neistotách, aby poslušne držali hubu a krok. Dôsledkom je neuveriteľná chudoba, telesná i duševná, obrovské sociálne rozdiely, problém bezdomovectva, odcudzenie, frustrácie, samovraždy, kriminalita a vojny. A to všetko len kvôli nenávytnosti úzkej skupiny ľudí a tých, ktorí sa dali nenávytnosťou zmanipulovať. Ak sa ľudia rozhodnú pre spoluprácu a vzájomnosť, stávajú sa trňom v oku diktátorom biznisu. Pretože sú príkladom, že sa dá žiť aj inak a krajšie. Bez vzájomných bojov, na princípe spolupráce. Bez diktátu, na princípe konsenzu. Bez otročenia peniazom, v skromnosti jednoduchého života. Totalita biznisu nechce prepustiť svojich otrokov zo zajatia v Egypte, nechce im dovoliť vyjsť na púšť a hľadať zasľúbenú zem. Dokedy? Kedy už ľudstvo zruší otrokárske režim? Kedy ľudia vyženú hrabivosť zo svojho vnútra?

Christiania - krajina rozprávok a sen o krajšej budúcnosti - žije a bude žiť v srdciach ľudí. Tento sen nebude nikdy vymazaný, pretože je našou duchovnou prirodzenosťou, je podstatou našej bytosti, o ktorej však mnohí ešte nevedia. Nevedia, odkiaľ sú a prečo sú tu.

Milan Rusko

... Pokračovanie zo strany 1

O pokrivenom vzťahu k pojmu „práca“

Pod vplyvom všeobecného zamerania sa celého ľudstva hlavne na rozum, došlo v priebehu plnenia času k zúženiu obzoru jeho vnímavosti a tým zákonite i k zdeformovaniu a pokriveniu mnohých základných pojmov. Súčasný zmysel veľkého množstva slov a pojmov tak dostal, pod vplyvom tohto zúženia, úplne iný význam, aký by v skutočnosti podľa Zákonov Stvorenia mal mať. Možno si poviete: malichernosť, nepodstatná vec. Ale uvážte, keď je pokrivené a chybné už základné vnímanie určitého pojmu, musí ďalšie budovanie na takomto nezdravom základe celkom logicky prinášať čoraz väčšie pokrivenosti, priam nezmysly a nakoniec aj pád. Podobne, ako keď budujeme dom a urobíme chybné základy. Čím vyššia bude stavba, tým viac sa budú chvieť múry a ak nedôjde k náprave, stavba sa nakoniec zrúti. Ak sa zameriame napr. na pojem „práca“, môžeme sa naň pozrieť dvomi spôsobmi: cez cit a cez rozum. Čo nám teda hovorí cit? Pracovať v skutočnosti znamená - dávať. Dávať niečo zo seba, niečo, čím svojim vlastným spôsobom, podľa svojich schopností a predpokladov prispie-

jeme k harmonickému chodu celej spoločnosti. Ušľachtilým motívom práce je byť užitočným a prospešným celku. A ak práca naozaj zohľadňuje naše osobité schopnosti, stáva sa potom zároveň i formou seberealizácie. **Hlavným motívom práce je teda naše dávanie, ktoré má spolu s dávaním ostatných jednotlivcov smerovať k spoločnému cieľu: k blahu, spokojnosti, šťastiu a vzostupu celej spoločnosti!** Ušľachtilosť vyššie uvedeného citového ponímania pojmu „práca“, bola žiaľ chladným rozumom strhnutá hlboko nadol. Súčasný človek vidí v práci už iba spôsob a možnosť získavania peňazí. Málokomu ide o dobro celku, každý v prvom rade usiluje o osobný prospech. Prvotný, čistý pojem dávania, bol prekrútený na pravý opak, na branie. Možno si opäť poviete: no a čo, práca musí byť vykonaná tak či tak, a je nakoniec úplne jedno, ako sa na ňu pozeráme. Nie je to však pravda! Ukážme si na názorných príkladoch, ako môže rozdielny prístup v hore uvedenom zmysle vplyvať na jednanie a postoje ľudí. Predstavme si lekára, ktorý si svoje povolanie vybral z hlbokej vnútornej

potreby pomáhať chorým a trpiacim. Jeho vnútorný postoj sa potom musí zákonite prejavovať i navonok v prístupe k pacientom. Musí a prejaví sa tým najpozitívnejším spôsobom! Na druhej strane máme lekára, ktorého pohnútkou k výberu povolania bol názor, že ide o celkom slušne platenú prácu a zároveň i o určité výsadné spoločenské postavenie. Nebude ho potom vykonávať z lásky k veci samotnej, z lásky k ľuďom, ale zo zistných dôvodov - pre peniaze, alebo spoločenské postavenie. Rovnako zásadne a vypuklo sa pokrivený vzťah k práci, iba ako k prostriedku získavania peňazí, objavuje aj v iných povolaniach. Zoberme si napríklad poľnohospodárstvo. Ani ono nechce hlavne dávať, chce brať! V slepej snahe po zisku je potom do rastlín a zvierat bezohľadne aplikované veľké množstvo chemických prípravkov a preparátov, podporujúcich enormnú veľkosť plodov, či rýchly biologický rast.

... Pokračovanie na strane 5

Vysokohorská turistika

Duchovná cesta je podobná vysokohorskej turistike. Vyjsť si z hluku, špiny a smogu mesta do hôr. Nadýchať sa čerstvého vzduchu, napíť vody z čistého prameňa, ísť na kraj svojich možností v strmých úbočiach, dotknúť sa neba aj slnka, dosiahnuť vrchol, pozrieť sa na svet z vtáčej perspektívy a schovať mesto do dlane. Potom sa vrátiť naspäť do ruchu mesta, zapojiť sa do víru života, ale vedieť, že existuje niečo "nad", odkiaľ k nám prichádza slnko, vzduch aj voda. Niečo, na čo sme zabudli a čo si neuvedomujeme, hoci z toho žijeme. Žiť vo svete plnom smogu a znečistenej vody, ale poznať kadiaľ vedie cesta vyslobodenia k prameňu ... Samozrejme, prvá vec je uvedomiť si a uveriť, že vôbec existuje niečo iné než mesto, v ktorom žijeme. Začína to otázkou: "Odkiaľ sa berie voda z Hrona?" Ľudia konformní, ktorí nevytrčili päťu z mesta povedia: "Tá voda sa tak točí stále dokola, nemá začiatok ani koniec, prste len je. Koluju síce

fámy o akomsi prameni, ale zatiaľ ho nikto nevidel, takže asi neexistuje." No kto má v sebe túžbu a cítenie, že musí existovať niečo viac, niečo krajšie než mesto v ktorom žijeme, niečo čistejšie než Hron, ktorý vidíme, ten sa nedá oklamať. Ak sa nepozera len pod nohy a na veci okolo seba, ak dokáže zdvihnúť hlavu, pokiaľ akurát nie je hmla, uzrie v diaľke zasnežené vrcholky hôr. Akási tajuplná túžba poznávať nepoznané ho ťahá a z mesta von ho tlačí nenaplnenosť, nespokojnosť s nedostatkom krásnych a dobrých vecí. Zozbiera odvahu a vykročí. Nevie kam, prste von. No na ceste číhajú mnohé nebezpečenstvá. Prišla tma a na húkanie sovy sa neje-den borec rozbehol naspäť, aby nabral viac odvahy pri maminej sukni alebo pri kamarátoch. Ale kto vytrvá cez všetky prekážky, dorazí do podhorského kempu. Tu spozná ďalších objavovačov hôr.

... pokračovanie na strane 3

Po čase záujmu o vyvíjajúcu sa situáciu okolo Martinských hólí mi nedalo a myšlienkam prúdiacim hlavou som dal nasledovnú podobu. Je mi smutno z toho, že sa doteraz v týždenníku Život Turca objavujú len články, ktoré nevidia v Martinských holiach nič viac, ako len stavebnú parcelu s turisticko-rekreačným potenciálom, ktorého intenzitu využívania ak nezvýšime, stratíme tým veľmi veľa. Čo získame a čo stratíme prípadnou realizáciou megalomanských chutí investorov uvedomujúcich si rýchle naplnenie ich „prasiatka“? Tak napríklad, získame väčšie lyžiarske kapacity. Pýtam sa na čo? Sledujte STV 2 a zistíte, že lyžiarskych stredísk na Slovensku, v blízkom i vzdialenejšom okolí, je ako húb po daždi. A to naše, s trochou, voči prírodnému prostrediu citlivou dávkou rekonštrukcie toho pôvodného čo tam stojí (odstavená lanovka, umelé zasnežovanie), pre lokálne, resp. regionálne potreby zaručene stačí. Ďalší zisk, alebo ak chcete pozitívum, je nárast potenciálu v malopodnikateľskej sfére.

Keď sa zamyslíte hlbšie a komplexnejšie, pôjde o rúbanie stromov, zaberanie či už lesnej, alebo poľnohospodárskej pôdy, betónovanie a zas len betónovanie, stratu časti prírodného potenciálu, zintenzívnenie konzumu, ešte väčšie hromadenie komunálneho odpadu mimo košov ako doposiaľ...

A tých pár pracovných miest sezónneho charakteru nezamestnanosti moc neublíži. Keď si uvedomíme fakt, že najväčším znečisťovateľom vzduchu v Turčianskej kotline je po Martinskej teplárni automobilová doprava, je nám všetkým jasné, čo by prinieslo zintenzívnenie dopravy spojené s rozširovaním lyžiarskeho strediska spolu s inverzným rozvrstvením atmosféry v zimných mesiacoch v slabo vetranej kotline, ktorá beztak dostáva a bude dostávať „rany“ (dial'nica, priemysel) v podobe zvyšujúcich sa hodnôt emisií. Netreba zabúdať, že stále sme tvormi biologickými a deti sú obzvlášť citlivé bioindikátory životného prostredia, teda i ovzdušia, ku ktorým sa naše zlé rozhodnutia vracajú ako bumerang, v podobe respiračných chorôb, alergií, atď.

A aká je cena vody? Myslím, že každý z nás ju pociťuje na vlastnej peňaženke a vie si odpovedať sám. I keď v skutočnosti nevieme, čo to presne znamená „cena vody“, nemáme totiž skúsenosť s jej nedostatkom, ako napríklad obyvatelia niektorých štátov Afriky. Nevie, či si však viete sami odpovedať na otázku, odkiaľ vlastne voda, ktorú pijeme pochádza? Z rieky Turiec, alebo snáď z rieky Váh? Nie. Sú to práve naše hory, ktoré ako „špongie“ akumulujú, zadržávajú a filtrujú vodu, ktorej kvalitu i množstvo nám ešte stále môže kdekto závidieť. Tie isté hory, z ktorých časť sa bude musieť pri výstavbe lyžiarskeho strediska vyťažiť, tie isté hory, ktoré

budú v čase rozryté eróziou hlbšie a hlbšie, až napokon, potoky na vôkol tak výdatné v lete zoslábnú, až možno vyschnú, zmení sa vegetácia, vzdialia sa zvieratá, však načo by zostávali, keď nemajú jednu zo základných životných potrieb, vodu. Uvedomme si, že spoločenská spotreba vody je z roka na rok vyššia a podľa prognóz Európskej únie z roku 2005, za ďalších desať rokov stúpne jej potreba o 70%! Viem, že mnohým z nás je jedno, ako sa prípadné zväčšovanie lyžiarskeho strediska bude „páčiť“ živočíchom, ktorým sa chystáme nasťahovať hlbšie do „obývačky“. Ako naložíme s tými, ktorí budú vystrkovať „rožky“? Napríklad také medvede? Skúsím si odpovedať sám. Aj na toto má naša demokratická spoločnosť riešenie. Máme predsa legislatívne výnimky na odstrel neprispôsobivých tvorov lesa. A nejakých pár druhov vzácnych rastlín? Čo tam potom, je tu toho na vôkol habadej.

Tak ako existujú ľudské spoločenstvá, existujú aj spoločenstvá lesných entít navzájom previazaných väzbami, nie celkom pochopenými človekom, pretože človek si ich spätosť s jeho vlastným životom už akosi neuvdomkuje. Dochádza tým k odcudzeniu a zmene vzťahu partnerského na vzťah obchodný, no žiaľ v neprospech prírody, životného prostredia a v konečnom dôsledku

v neprospech nás ľudí. A ako sa, nie len mne, javí dnešná „civilizovaná ľudská spoločnosť“? Bez rešpektu k životu a jeho kvalite, bez rešpektu voči budúcim generáciám, bez štipky súcitu, bez lásky a tolerance, bez záujmu rodičov o svoje deti. Pre radosť z nakupovania v supermarketoch, pre vozenie sa v luxusných autách, pre vrecká plné peňazí, pre sex bez lásky, pre plné brucho, drahé handry a zapnutý televízor, pre lyžovanie sa vo veľkých a moderných strediskách, pre trochu adrenalínu sme ochotní nemyslieť, nepredvídať, nevidieť súvislosti, podvádzat', klamať iných i samých seba a ešte mať tú drzosť a tváriť sa, že je všetko v poriadku. Až ma mrazí pri myšlienke, že množstvo starovekých civilizácií na to doplatilo svojim zánikom, práve v dôsledku podobného trendu života, ktorý si tu budujeme. Čo som vlastne chcel touto stručnou úvahou dosiahnuť? Prínajmenšom len toľko, že je dôležité, aby sme si uvedomili, čo všetko spôsobili naše, v minulosti zrealizované rozhodnutia a čo môžu naše súčasné rozhodnutia spôsobiť do budúcnosti a podľa toho hľadať vo svojom vedomí mieru i odpoveď na otázku: „Čo naozaj chceme?“. My ľudia máme tú možnosť myslieť, rozhodnúť sa a konať. Tak konajme tak, aby sme sa za svoje rozhodnutia nemuseli v budúcnosti pred svojimi deťmi hanbiť.

Bola raz jedna malá myška. Žila v maličkovej dierke a mala maličké zúbky. Žila si celkom šťastne, až pokiaľ sa na dvore neobjavil veľký čierny kocúr. Už si nemohla len tak vykračovať po dvore a vyhrievať sa na slniečku. Stále musela byť v strehu. A raz ju kocúrisko poriadne vyobháňal, len tak tak mu unikla a holý život si zachránila, aj to len s odretou kožkou na chvoste. Ako si tak kládla liečivé obkladky na chvostík, rozmýšľala, ako by sa krutému kocúrisku pomstila. Napadlo ju: Tak mu zahryznem do chvosta, že na to veru nezaľadne. No jej chvostík ešte nebol vyličený a tak rozmýšľala ďalej: ale čo potom urobí on? Ved' ma bude chcieť rozkmásať v zuboch o to viac. Čím viac bolesti mu spôsobím, tým viac zárivosti v ňom prebudím. Ach ja úbohá myška, ako sa mi dostane spravodlivé zadosťučinenie? Chvostík ešte stále bol a myška musela ležať v myšacej postielke. Nemala inej práce, tak len spriadala nitky svojej pomsty ďalej. Možno by som mu ešte väčšiu bolesť spôsobila nejakou psychickou trýžňou. Keby tak poznal, aký poklad je vo mne ukrytý a ako si ho nevážil, ako mnou pohrdol. Keby tak pochopil, o aké veľké veci prichádza tým, že ma nepozná, keby si tak uvedomil, čo všetko stráca tým, že ma nenávidí. To by ho bodlo v srdci poriadne. To by ho zložilo. Z tej traumy by sa možno ani nepozbieral. To je väčšia pomsta, než len uhryznúť ho do chvosta. Dobrý nápad. Ale ako mu ukážem svoju hodnotu, aby pochopil svoj hlboký omyl a svoju bezodnú hlúposť? Čo keby som mu navarila tú kašu, čo má veľmi rád? Zobrala veličnú varechu a veličný hrniec a začala variť. Snažila sa, aby kaša bola čo najlepšia a pri tom si spievala: nech ho šlak trať z toho, keď pozná, aká som ja dobrá myška. Ako tak pri varení ochutnávala, zistila, že kaša je naozaj veľmi dobrá. Aj ju začali napádať dobré myšlienky. A čo keby kocúrovi kaša tak chutila, že by chcel so mnou byť navždy kamarát? Odmietla by som? Už bola v dobrej nálade, ani chvostík ju už nebolel. A ako sa tak sústredila na to, aby bol kocúr s kašou čo najspokojnejší, tu zachytila vo svojej myšli obraz kocúra, ako sa na ňu usmieva, milo a spokojne, priateľsky. No počkaj kocúr, mňa neprekabátiš, ty ľstivý prefikanec.

... pokračovanie na strane 8

... Pokračovanie zo strany 2

Vysokohorská turistika

... Už cítiť čerstvý vzduch a štíty sú zreteľnejšie. No mnohým toto opojenie stačí. Vnásajú do kempu mestské maniere. Pijú veľa piva a rozhadzujú okolo seba odpadky. Štíty ich už nezaujímajú, k nebu nehľadajú. Iní zase sú postihnutí kadejakými boľákami a chorobami, zapletení do problémov, myslieť na štíty im nezostáva čas. Náš hľadač vyvesí na nástenku oznam: "Kto sa najbližšie chystá do hôr?" Ozve sa mu pár nadšencov z toho množstva. Sadnú do kruhu a začnú vymýšľať trasu. Tu nastane veľká trmavica. Jedni donesú mapu pokreslenú jednými znakmi, druhí mapu s inými znakmi. I započne hádka, ktorá mapa je tá pravá. Nestihnú to doriešiť a do kruhu prídu ľudia ponúkajúci všelijaké možné cvičenia v kempu, múdro a vznešene hovoria, len o ceste k štítom u nich ani zmienky. A nakoniec sa tam usalašia ľudia, ktorí všetkých presviedčajú, že žiadne štíty neexistujú. Hľadač sa ozve: "Ale my sme tu turistický krúžok, nie divadelný. Chce niekto pohnúť zadkom a vykročiť? Aby sme nekvasila v základnom tábore

do súdneho dňa." Nakoniec sa vyberie sám. Spytujú sa ho: "A kde máš mapu?" „Načo mapu, keď štíty vidím?“ Cieľ ukáže cestu a cesta je súčasťou cieľa. Cestou stretne početné skupiny vedené horskými vodcami, maskovanými to zvodcami, ktorí si dajú dobre zaplatiť, no dovedú ľudí len do pol svahu a tam si z nich narobia svojich nosičov. Iné skupiny sa pevne držia jedinej mapy, no tá mapa je obšúchaná, zodratá a deravá ako sito. Ku každej skupine sa na chvíľu pridá, no nemôže zostať pri žiadnej, bo sú skostnatené a nepružné.

Voda v horskom potoku je úžasná. Celý sa v nej vykúpe. Zahodí zbytočné ozdoby. Zvieratá na neho z dialky žmurkajú a vtáčiky mu vyspevujú na cestu. Zahodí svoj walkman. Prefúkne ho vietor, pošibe ho dážď a on zahodí svoj strach. Štíty sú blízko, ale sú zahalené hmlou. Chodník sa stráca a búrka sa blíži. Čo bude ďalej?

- Rozprávač:** Bola raz jedna malá dušička a tá povedala Bohu.
- Dušička:** Ja viem, kto som!
- Boh:** To je úžasné! Kto si?
- Dušička:** Ja som svetielko!
- Boh:** Veľmi správne! (*zatlieska*) Uhádla si!
- Rozprávač:** A malá dušička žiarila šťastím, pretože prišla na to, s čím si lámali hlavu všetky dušičky v kráľovstve.
- Dušička:** Teda, ... to je senzácia!
- Rozprávač:** Ale čoskoro jej už nestačilo vedieť, kto je. Malá dušička v sebe cítila zvláštne nutkanie a chcela teraz to, ... kým je, ... skutočne zažiť. A tak išla opäť k Bohu, ... čo vôbec nie je zlý nápad pre každú dušičku, ktorá naozaj chce byť tým, kým je ...
- Dušička:** Ahoj Bože! Keď už teraz viem, kto som, ... môžem to tiež prežiť?...
- Boh:** Chceš povedať, ... že chceš prežiť to, kým už si?
- Dušička:** Nóo, ... vedieť kto som, je jedna vec, ale skutočne to prežiť je niečo iné... Ja chcem vedieť, aký je to pocit, keď je človek svetielko!
- Boh:** Ale ty už predsa si tým svetielkom! (*opakoval Boh a znovu sa pousmial*)
- Dušička:** Áno, ... ale ja to chcem prežiť! (*plakala malá dušička*)
- Boh:** Dobre. (*Boh sa usmeje popod fúzy*) Že ma to hneď nenapadlo. Ty si vždy mala rada dobrodružstvá. (*výraz tváre Boha sa zmení, zväznie*) Je tu len jedna vec ...
- Dušička:** Aká?
- Boh:** No, ... na svete je len svetlo, nič iné. Pozri sa, ... ja som stvoril len to, ... čo si, ... a preto pre teba nebude ľahké zažiť, ... kto si, ... pretože neexistuje nič, ... čo nie si.
- Dušička:** Čože? (*pýta sa nechápavo, pretože je celkom popletená z toho, čo jej Boh povedal*)
- Boh:** Predstav si, ... že si sviečka v slnku. Tam je tvoje pravé miesto. Sú tam s tebou milióny, ... miliardy iných sviečok ... a všetky dohromady tvoria slniečko. A to slniečko by nebolo slniečkom, keby si ty chýbala. ... Alebo, keby chýbala nejaká iná sviečka. ... To už by nebolo to pravé slniečko, pretože by tak nežiarilo. Ale otázka znie: ... ako môžeš prežiť, že si svetielko, keď sa nachádzaš uprostred svetla
- Dušička:** Hm, (*hndrala si malá dušička*) ... ty si Boh, tak niečo vymysli!
- Boh:** (*Boh sa usmeje a povie*) To už som urobil. ... Pretože si nevedomuješ, že si svetielko, keď stojíš vo svetle, obklopím ťa temnotou.
- Dušička:** Čo je to temnota?
- Boh:** To je to, ... čo nie si.
- Dušička:** Budem sa tej temnoty báť?
- Boh:** Len, keď budeš chcieť. ... Vôbec sa nie je čoho báť, pokiaľ sa nerozhodneš, že sa báť chceš. Vidíš, my sami sme strojcami všetkého. Stále niečo predstierame
- Dušička:** Aháá.
- Rozprávač:** Boh začal vysvetľovať malej dušičke, že pokiaľ chce človek niečo prežiť, ... objaví sa pravý opak.
- Boh:** Je to veľký dar, ... pretože inak sa nedá vyskúšať vôbec nič. ... Nevedomila by si si teplo bez chladu, ... rýchle bez pomaly. ... Nevedela by si, kde je ľavá bez pravej, ... tu bez tam, ... teraz bez potom. Takže, ... až budeš obklopená temnotou, nehrozí jej, nekrič na ňu, ani ju nezatrcaj. ... Radšej buď svetielkom v tme a nemaj kvôli tomu zlosť. Tak budeš môcť zažiť, ... kto si, ... a všetci ostatní to tiež pocítia... Dovoľ svojmu svetielku, aby žiarilo tak silno, že každý uvidí, aká si jedinečná!
- Dušička:** Ty si myslíš, že môžem ostatným ukázať aká som jedinečná?
- Boh:** Samozrejme! ... To vieš, že môžeš! ... Ale nezabudni! ... „jedinečná neznamená lepšia“ ... Každý je svojím spôsobom jedinečný! Ale veľa ľudí na to zabudlo. Keď ty však budeš dávať svoju jedinečnosť najavo, odvážia sa na to aj oni.
- Dušička:** Noó toto! (*tancovala, poskakovala, smiala sa a vyskala od radosti*) Ja môžem byť tak jedinečná, ako chcem, ... huráá!
- Boh:** Áno, a môžeš začať hneď teraz. (*povedal Boh a tiež tancoval, poskakoval, smial sa a vyskala od radosti spolu s malou dušičkou*)
- Dušička:** Čím chcem byť jedinečná? ... Čím chcem byť jedinečná. (*stále viac zamyslene*) ... Tomu nerozumiem
- Boh:** No, ... byť svetielkom znamená byť niečím zvláštnym, ... odlišovať sa od ostatných. A odlišovať sa môžeš čímkoľvek. Napríklad tým, že budeš dobrá. Alebo tým, že budeš láskavá. ... Alebo tým, že budeš vynaliezavá. Alebo trpezlivá. ... Napadá ťa niečo iné, ako by si sa mohla odlišovať?
- Dušička:** (*malá dušička chvíľu sedí bez slova*) Prišla som na množstvo spôsobov, ako by som sa mohla odlišovať! ... Môžem pomáhať. Môžem byť štedrá. Môžem byť priateľská. Môžem byť ohľaduplná!
- Boh:** Áno! ... A v každom okamihu môžeš byť všetkým naraz alebo sa odlišovať ktorýmkoľvek dielčím spôsobom. To všetko môžeš, ... pretože si svetielko.
- Dušička:** Ja viem, čo chcem byť, ... ja viem, čo chcem byť! (*nadšenie*) Chcem byť jedinečná tým, že budem odpúšťajúca. Či to nie je zvláštne, keď budem odpúšťajúca?
- Boh:** Ale áno, ... to je veľmi zvláštne.
- Dušička:** Dobre. ... Tým budem. Chcem odpúšťajúca. ... Chcem zažiť, aké to je, keď niekomu odpustím.
- Boh:** V poriadku, ... ale je tu jedna vec, ktorú by si mala vedieť.
- Rozprávač:** Malá dušička začala strácať trpezlivosť. Neustále akoby sa objavovali nové a nové komplikácie.
- Dušička:** A aká? (*malá dušička si povzdychne*)
- Boh:** Neexistuje nikto, komu by si mohla odpustiť.
- Dušička:** Nikto? (*nechápavo sa pozrie na Boha*)
- Boh:** Nikto! ... Všetko, čo som stvoril, je dokonalé. Medzi všetkými tvormi
- nie je ani jediná dušička, ktorá by bola menej dokonalá, než ty. Poobzeraj sa okolo seba.
- Rozprávač:** Až teraz si malá dušička všimla, že sa okolo zhromaždil veľký dav. Zoširoka ďaleka – z celého kráľovstva prišli dušičky, pretože sa roznieslo, že naša malá dušička vedie neobvyklý dialóg s Bohom za pravdu. Žiadna nevyzerala menej nádherne, menej veľkolepo či menej dokonale, než malá dušička sama. ... Zhromaždené dušičky vyzerali ako zázrak a išli z nich také žiari, až musela malá dušička privrieť oči.
- Boh:** Komu by si teda chcela odpustiť?
- Dušička:** S tebou ale nie je žiadna sranda! ... Ja som chcela vedieť, aké to je, keď niekomu odpustím. Chcela som poznať, aký je to pocit byť jedinečný tým, že odpustím.
- Rozprávač:** Malá dušička zrazu zažila, aké to asi je, keď je človek smutný. ... V tej chvíli z davu vystúpila priateľská dušička.
- Priateľka:** Neboj sa, malá dušička. ... Ja ti pomôžem.
- Dušička:** Vážne? (*malá dušička teraz žiari radosťou*) Ale ako?
- Priateľka:** Dám ti niekoho, komu by si mohla odpustiť.
- Dušička:** To by si urobila?
- Priateľka:** Samozrejme! ... Vojdem do tvojho budúceho života a urobím niečo, za čo by si mi mohla odpustiť.
- Dušička:** Ale prečo? Prečo by si to robila? ... Ty, ktorá si tak úplne dokonalá! ... Ty, ktorá vibruješ takou rýchlosťou, že vytváraš oslnivé svetlo! ... Prečo by si mala chcieť znížiť svoje vibrácie natoľko, že Tvoje číre svetlo stemnie a zhustne? Prečo by si mala Ty, ktorá si tak ľahučká, že tancuješ po hviezdach a pohybujes sa kráľovstvom rýchlosťou svojej myšlienky, vstúpiť do môjho života a stať sa tak ťažkou, že mi urobíš niečo zlé?
- Priateľka:** To je jednoduché. ... Urobím to, pretože ťa milujem (*malá dušička sa teraz prekvapene pozrie*). Nečuduj sa, ... ty si pre mňa urobila to isté. Či si nespomínaš? Ach, veď sme spolu tancovali mnohokrát. Tancovali sme naprieč celým vekom, všetkým časom. Na toľkých miestach sme sa spolu hrali! Ty si na to proste zabudla. ... Obe sme prežili všetko. Boli sme hore i dole, naľavo i napravo. Boli sme tu i tam, teraz i potom. Boli sme mužom i ženou, dobrom i zlom – obe sme boli obema i páchatelmi. ... Stretli sme sa už mnohokrát; jedna vždy poskytla tej druhej skvelú a ideálnu príležitosť vyjadriť a prežiť to, čo je.
- Dušička:** Ale čo mi urobíš? (*nerozvita v hlase*) ... Čo zlého mi vykonáš?
- Priateľka:** Ále, ... niečo už vymyslím. (*priateľská dušička zväznie a povie tichým hlasom*) Máš pravdu v jednej veci.
- Dušička:** V akej?

Priateľka: Budem musieť spomaliť svoje vibrácie a veľmi oľdzať, aby som ti mohla ublížiť. Budem musieť predstierať, že som niečo, čo sa mi ani zďaleka nepodobá. ... Preto ťa prosím o jednu jedinú láskavosť na oplátku.

Dušička: Ach, žiadaj čo len chceš! Čokoľvek si praješ! (*kričala malá dušička a pritom tancovala a spievala*) Budem odpúšťať, ... budem odpúšťať (*malá dušička si všimne, že je priateľská dušička zvláštne tichá*). Tak čo teda! ... Čo pre teba môžem urobiť? Ty si taký anjel, že mi pomôžeš!

Boh: Isteže je táto priateľská dušička anjel!... Každý je anjel! Pamätajte si: poslal som vám samých anjelov!

Rozprávač: A malá dušička túžila teraz ešte viac než predtým po tom, aby mohla pranie priateľskej dušičky vyplniť.

Dušička: Čo pre Teba môžem urobiť?

Priateľka: Vo chvíli, keď ťa udiem a zrazím ťa

na kolená, ... vo chvíli, keď ti urobím to najhoršie, čo si vôbec dokážeš predstaviť - v tej chvíli ...

Dušička: Čo?! ... Čo?!

Priateľka: *priateľská dušička teraz iba šepkala* Maj na pamäti kto som.

Dušička: Ach áno, budem! ... Sľubujem. Vždy si ťa budem pamätať takú, aká si práve teraz, práve tu!

Priateľka: Dobre, ... pretože, vieš, ... ja budem musieť predstierať tak vierohodne, že zabudnem, kto skutočne som. A keď si ma Ty nebudeš pamätať takú, aká naozaj som, možno budem žiť v zabudnutí strašne dlho. A keď ja zabudnem kto skutočne som, možno zabudneš i Ty, kto si a bude-me obe stratené. Potom by nás už zachránila len nejaká iná dušička, ktorá by nám obom pripomenula, kto naozaj sme.

Dušička: Nie, my nezabudneme! ... Ja si budem pamätať, kto si! A budem Ti

d'akovať za to, že si mi dala taký dar - možnosť skúsiť, aké to je byť tým, čím som.

Rozprávač: A tak sa dušičky dohodli. A malá dušička vstúpila do nového života a radovala sa z toho, že je svetielko, čo je veľmi výnimočné a že je výnimočná tým, že odpúšťa. ... Malá dušička napäto čakala, až bude môcť vychutnať pocit, že je odpúšťajúca a až za to bude môcť poďakovať nejakej dušičke, ktorá jej to umožní. ... A kedykoľvek sa malá dušička v tomto novom živote stretla s nejakou novou dušičkou, či už jej tá nová dušička priniesla radosť alebo trápenie - a zvlášť vtedy, keď jej priniesla trápenie - mala malá dušička na pamäti, čo povedal Boh.

Boh: (*Boh sa usmial*) Pamätajte si, ... poslal som vám samých anjelov.

Nášli sme na nete

Lev Nikolajevič Tolstoj ... Čím menej si o sebe namýšľame, tým sme milší. Čím sme lepší, tým sme milší a chápacejší, lebo dobrí ľudia si pamätajú, že aj oni mali chyby; keby sa mali hnevať na iných za ich nedostatky, najprv by sa museli hnevať sami na seba. Všetci sme bratia a sestry a všetci máme v sebe dobro. Preto by sme nikoho nemali považovať za nadradeného, lebo tí nás potom môžu zviazať na scestie. Buď s ľuďmi zajedno - v čom s nimi súhlasíš; nevyvucuj si však súhlas v tom prípade, keď s nimi nesúhlasíš! ...Miluj svojich nepriateľov - a nebudeš mať žiadnych! Pyšní sa nazdávajú, že sú lepší a dôležitejší, než iní. Tak veľmi sa snažia poučovať druhých, že potom nemajú čas zamyslieť sa nad sebou a nad vlastnými chybami. Nemali by sme si namýšľať, že sme múdrejší, usľachtilerší, či lepší než iní, lebo my sami nie sme schopní posúdiť vlastnú myseľ a cnosť. ...Aby sme seba oklamali a potlačili hlas svedomia (ten malý hlas ducha v sebe), vymýšľame ospravedlnenia pre tú neprívetivosť k nim a jednou z výhovoriek je, že my sme lepší než tí druhí, ale tí tomu vôbec nerozumejú, preto máme právo na ten postoj. Nenamýšľaj si, že ty chyby nemáš - ani to, že si sa narodil hriechy a hriechy aj zomrieš a tak je zbytočné pracovať na sebe! Práve naše nedostatky nedovoľujú, aby sa cez nás manifestovala láska. ...Uvedomenie si vlastných chýb je ešte dôležitejšie, než robiť dobré skutky, pretože to do nás vnáša pokoru, kým dobrý skutok v nás nafukuje pýchu. ...Osobná pýcha je veľmi škodlivá, ale ešte škodlivejšia je pýcha národná. Kvôli tej už v minulosti zomreli milióny ľudí a stále ešte zomierajú. Pýcha nás pripravuje o všetku silu a odrezáva od svetla pravdy.

...Vytýčiť si dokonalosť za svoj cieľ ešte neznamená, že ju musíme aj dosiahnuť; tu nejde o to, aby sme ju dosiahli, ale aby sme sa o ňu zo všetkých síl snažili. Ak si smutný a popudlivý, tak vieš, že čosi nie je v poriadku;

Lev Nikolajevič Tolstoj

buď miluješ, čo by si milovať nemal alebo nemiluješ to, čo by si milovať mal. Manuálna práca - a zvlášť obrábanie pôdy - nielenže je zdravá pre telo, ale i pre dušu. Tí, čo nepracujú rukami, nemôžu ničomu rozumieť. Takí stále len rozmyšľajú, rozprávajú, počúvajú a čítajú. Ich mysle nikdy neodpočívajú, stále sú rozrušené a ľahko zablúdia. Roľnícka práca je veľmi osočná, pretože je oddychová a umožňuje nám jednoducho, jasne a rozumne si uvedomiť svoje pravé miesto v živote. Roľníci nie sú dostatočne vzdelaní nato, aby uvažovali nesprávne. Právne náboženstvo je založené na vzájomnej láske a na láske k Bohu, lebo tak prichádzame na to, že sa k iným musíme správať tak, ako chceme, aby sa oni správali k nám. Nesmieme si namýšľať, že naša viera je lepšia, než viera druhých, lebo všetci ľudia majú v sebe vnútorné svetlo a snažia sa dosiahnuť dokonalosť. Ak má niekto peňažný príjem bez práce, tak niekto druhý pracuje niekde zadarmo... Ľudia majú sklony vidieť to, čo ich teší, ako dobro; zatvárajú oči pred zlom, čo s tým ide. Politickú ekonomiu (ako sa praktizuje v kapitalistickej spoločnosti) vymysleli bohatí, aby učičkali svoju myseľ a svedomie; aby sa mohli tešiť z bohatstva bez toho, že by sa cítili vinní, keď biednych vykorisťujú. ...Pocitíví zvyčajne bohatí nie sú. Bohatci obyčajne nie sú pocitíví. ...Jediná radosť, akú môže bohatstvo poskytnúť je tá, ktorú cítime, keď sa ho zbavujeme. Keď sa nechceme cítiť chudobní, obmedzme svoje želania! Sú iba tri cesty, ako zbohatnúť: práca, žobrotá a krádež. Tí, čo nepracujú

a pritom zarábajú, sú teda buď žobráci alebo zlodeji. Sú tri druhy zlodejov: - tí, ktorým je to jedno a stále zostávajú zlodejmi; - tí, ktorých to mrzí, ale nazdávajú sa, že nemajú na výber; - a potom tí, čo sa zato hanbia a snažia sa polepšiť. Kde je bohatstvo, tam je nevyhnutná aj bieda - utrpenie a lopotá chudobných, aby bohatí mohli žiť v luxuse. ... V kráľovstve pravdy, o ktorom učil Ježiš, nebude bohatých, ani chudobných.

... Pokračovanie zo strany 2

O pokrivenom vzťahu k pojmu „práca“

Vôbec sa pritom nehladá na fakt, že všetka neprirodzená chemická stimulácia končí nakoniec v tele spotrebiteľa. Ak budeme úplne konkrétni, napríklad pri pestovaní ovocia a zeleniny je veľkosť, i vábivý vonkajší vzhľad plodov dosahovaný hlavne prísunom dusíkatých hnojív. Rastline nie je poskytnutá prirodzená a vyvážená minerálna výživa a preto do ča najväčšej, priam enormnej veľkosti plodu jednostranne rýchlený produkt, obsahuje len veľmi málo ostatných cenných látok. Netreba snáď už ani hovoriť o antibiotikách primiešaných chovným zvieratám na urýchlenie rastu, či o neprirodzených, umelo vyvinutých krmivách, sledujúcich rovnaký cieľ. Netreba spomínať nehumánny chov hydiny vo veľkochovoch,

kde jedinci strávia celý život v klietkach s rozmerom niekoľkých centimetrov a pri umeľom osvetlení. Všetkým je iste dobre známe utrpenie zvierat, prevážaných v horúčavách po celej Európe, len aby sa na nich dobre zarobilo. Pokrivenie pojmu „práca“ malo negatívny dopad i vo výrobných odvetviach. Až do takzvanej priemyselnej revolúcie môžeme pozorovať predsa len istú mieru harmónie a prirodzenosti. Výroba bola zabezpečovaná zväčša remeselníckymi cechmi. Každý majster svojho remesla vyrábala svoje produkty sám, prípadne s pomocou tovarišov. Krajčír šil šaty, obuvník topánky, stolár vyrábala nábytok, kováč výrobky z kovu. Ľudia ešte mohli nájsť vo svojej práci sebarealizáciu, mohli s citovým zau-

jaťm vyrábať každý jednotlivý výrobok od začiatku až do konca. Hotový produkt bol potom ich vlastným, osobným, individuálnym dielom. I tá najmenšia vec, slúžiaca k nejakému účelu, bola zhotovená rukou osobnosti. Žiaľ, hľadali sa cesty, ako by sa dalo ešte viacej zarobiť. Za účelom väčšieho zisku došlo k „racionalizácii“ práce, čiže k vzniku manufaktúrnej - pásovej výroby. Krajčír už nešil šaty, ani obuvník topánky. Robotník v továrni robil iba jednotlivý úkon v celkovom výrobnom procese. Človek sa stal súčasťou stroja! Vyrábalo a zarábalo sa síce viac, ale nikto už výrobok nemohol nazvať svojim dielom. Hotový produkt bol dielom všetkých a zároveň nikoho.

... pokračovanie na strane 6

Výchova detí začína už pred narodením

Lebo žiaľ nevedomosť, ľahostajná povrchnosť a všeobecná nechúť vniknúť hlbšie do týchto dôležitých súvislostí zapríčiňujú, že už po stáročia je naša zem zaplavovaná ľudsky, duševne a duchovne nekvalitnými jedincami, spôsobujúcimi iba zlo! Sebe samým, svojim rodičom, i celej spoločnosti! A toto zlo je trpkým ovocím trestuhodnej nevedomosti o Zákonitom dianí vo stvorení, ktorého účinky pôsobia bez ohľadu na to, či o nich vieme, alebo nevieme. Avšak ľudia už nesmú zostávať aj naďalej nevedomými. Je naozaj najvyšší čas poznávať fungovanie Zákonitosti, ktoré tak zásadným spôsobom ovplyvňujú kvalitu mladej generácie a tým i osud a budúcnosť celej planéty. Ako teda vychovávať deti už pred narodením? Ako čo najpozitívnejšie ovplyvniť kvalitu svojho potomstva? Toto všetko spočíva v rukách budúcich rodičov, ktorí však musia bezpodmienečne poznať a správne využiť dva rozhodujúce zlomové momenty v období pred narodením ich dieťaťa. Prvým z nich je samotný akt plodenia. Čo však už môže byť také dôležité na tomto procese, o čom by sa doteraz nevedelo? Paradoxne, ide o vec najdôležitejšiu a síce, o dodnes nepoznaný, duševný rozmer tohto deja. Uvedme príklad: Ak sa vo všetkej čistote a dôstojnosti telesne spojia dvojica, navzájom sa milujúca hlbokou duševnou láskou, bude ich vnútorným stavom prežiarení a samotný akt telesného spojenia. Ako protipól si však vezmime telesné spojenie dvoch ľudí, ktorého základom je len a len zmyselnosť. Neraz i umelé, neprirodené a teda nečisté, zmyselné vydráždenie. Na jednej strane to teda bola hlboká vzájomná duševná láska, kým v druhej išlo iba o ukojenie vybičovanej zmyselnosti. Ak by ale došlo v oboch spomenutých prípadoch k počatiu a k následnému narodeniu dieťaťa, celkom určite sa to odrazí na jeho duševných kvalitách. V tom prvom prípade bude veľký predpoklad, že príde na svet osobnosť vysokých ľudských a duševných kvalít, kým v druhom sa mimoriadne zvyšuje riziko príchodu bytosti omnoho menej kvalitnej, až nízkej, inklinujúcej viac k živočíšnemu, ako k usľachtilo ľudskému, duševno – duchovnému rozmeru bytia. Áno, je to tak, medzi kvalitou duševného stavu dvojice pri akte plodenia a vnútornými kvalitami nového človeka vládne priama úmernosť. No a ďalším, druhým, ešte zásadnejším momentom v období pred narodením, je doposiaľ nepoznaný dej prebiehajúci v polovici tehotenstva. Ide o obdobie, v ktorom

dochádza k prvým pohybom dieťaťa v tele matky. Tieto pohyby sú spôsobené spojením sa dozrievajúceho detského telička s ľudským duchom, usilujúcim sa k pozemskému vteleniu. Aby sme si to lepšie objasnili, pozrime sa do sféry našim očiam neviditeľnej. Akonáhle dôjde niekde k počatiu, začínajú sa okolo nastávajúcej matky okamžite zhromažďovať ľudské duše, túžiace po pozemskom vtelení a každá z nich by pre seba veľmi rada zaujala novo sa formujúci, telesný príbytok. Samozrejme, sú medzi nimi duše kvalitné i menej kvalitné. No a rozhodnutie, ktorá z nich dostane túto príležitosť, spočíva v

„rukách“ budúcej matky. Ona určí, či bude dieťa dobré alebo zlé, či bude jeho príchod šťastím a radosťou pre celú rodinu alebo naopak, nešťastím a zdrojom neustálych problémov doma i medzi ľuďmi. Budúca matka rozhodne duševným stavom svojho vnútra! Ním vytvorí rovnorodý most ku celkom konkrétnej duši, nachádzajúcej sa v jej blízkosti, ktorá, na základe fungovania Zákona rovnorodosti, dostane práve prostredníctvom duševného stavu matky príležitosť k spojeniu sa s dozrievajúcim telíčkom v jej lone. No a k tomuto dejmu dochádza presne v polovici tehotenstva. A tak sa teda, na základe tohto diania bežne stáva, že hoci otec a matka fyzicky splodia pozemské telo dieťaťa, jeho skutočným, duchovným otcom alebo matkou, môže byť nejaká iná osoba, žijúca v blízkosti nastávajúcej mamičky, osoba, ktorá bude mať zásadný vplyv na jej duševný život práve v polovici tehotenstva. Uvediem príklad: Istý manželský pár očakával narodenie dieťaťa, avšak muž musel odísť do zahraničia. Poprosil teda svojho suseda, aby bol jeho tehotnej manželke nápomocný. Všetko nakoniec dobre dopadlo, ale čím dieťa viac rástlo, tým nápadnejšie sa začalo

podobat' ... na suseda! Nielen vzhľadom, ale aj povahou. Rodičia si to nevedeli vysvetliť, pretože mali naprostú istotu, že dieťa fyzicky počali práve oni. My ale už vieme, čo bolo príčinou. Toto je zároveň aj vysvetlením, prečo sa neraz aj do dobrej rodiny a dobrým rodičom narodí takzvaná čierna ovca. Každá žena, ktorá má problémy so svojim potomkom, by sa teda mala zamyslieť, v koho blízkosti sa pohybovala a koho duševnému vplyvu podliehala práve v období polovičky svojho tehotenstva. Žiaľ, dôsledky jej nevedomosti o týchto veciach sa už nedajú vziať späť a následný výchovný proces, či už doma, alebo v škole, môže iba čiastočným a dielčím, ale nikdy už nie zásadným spôsobom ovplyvniť formovanie osobnosti nového jedinca. Práve z tohto dôvodu vychádzajú preto neraz nazmar všetky dobré snahy a všetko úsilie rodičov i pedagógov. Avšak nastávajúce mamičky ešte nič nezmeškali. Ak si uvedomia prevratný význam toho, čo bolo povedané a dokážu to aj využiť, môžu si byť isté, že im budú ich deti prinášať len a len radosť. V polovičke tehotenstva by preto mali veľmi úzkostlivo dbať na to, v akej spoločnosti sa pohybujú, kto sa zdržuje v ich blízkosti a aký je ich osobný, vnútorný, citový a myšlienkový život. Mali by úplne vedome usmerňovať svoju myseľ k čistote, usľachtilosti a ... ku Svetlu! Áno, je to už raz tak, pozemské ženy držia vo svojich rukách budúcnosť ľudstva. Kvalitou svojho vnútorného života majú schopnosť formovať kvalitu nových, prichádzajúcich generácií. Ak sa teda vzchopia a využijú svoju moc, dokážu zastaviť dlhotrvajúci a všeobecný, morálne – mravný úpadok ľudstva a nielen to! Dokážu obdarovať národy zeme generáciami ľudí novej doby, generáciami, naplnenými tými najušľachtilejšími ľudskými vlastnosťami, ktoré na zemi vybudujú niečo, čo sa bude podobat' ... raju! A toto nedokážu ani peniaze, ani štáty, ani politici, ani cirkvi, školy, inštitúcie, spolky, združenia, či organizácie. Dokážu to iba pozemské ženy, vedome jednajúce v súlade so Zákonitým dianím vo stvorení. A preto treba všetkým, nie iba ženám, vždy znovu a znovu neustále pripomínať nesmierny dosah, mnohým snád' už dôverne známych slov: Udržujte krb svojich myšlienok čistý! Tým založíte mier a budete šťastní!

M.Š. Slovenské občianske združenie
pre posilňovanie mravov a ľudskosti
www.zdruzenie-ludskost.sk

O pokrivenom vzťahu k pojmu „práca“

Bol neosobný, chladný, vytvorený bez citu v neradostnom, strojovom tempe. Svedčia o tom sklady enormných zásob najrozličnejšieho tovaru po celej Zemi, vypovedajúce o plytvaní a drancovaní surovín tejto planéty. Za zdanlivý dostatok všetkého platíme príliš vysokou cenou – stratou ľudskej dôstojnosti! Z jedinečných, individuálnych bytostí sa vytvorila veľká mašinéria bez osobnosti a individualizmu. Často sa zvykne bedákať nad tým, že nejakému druhu zvierat hrozí vyhynutie. Požadujeme ochranné zákony a prírodné parky. Ale ešte nikto nepožadoval ochranu osobnosti človeka. Ľudskej individualite však hrozí vyhynutie! Jeho osobnosť je umelo vraždená! Biznis je krédom dňa. Celý život je iba biznisom a oboťou je človek. Už nemajú vládnúť žiadne city, žiadna túžba po pravom, krásnom a dobrom, ale iba peniaze a kapitál. Ale všetko, o čom sme doposiaľ hovorili, nepredstavuje ko-

nečnú hranicu. Dychtivosť po peniazoch totiž nemá hranice! Keďže práca už nie je zdrojom radostného dávania a sebarealizácie, ale iba honbou za ziskom, mnohí „šikovní“ ľudia si uvedomili, že ak už má ísť o peniaze, dajú niec získať aj Oprostením kých morálnych hodnôt, zača- a k t u á l n y m peňazí akýmkoľ- bom – podvodmi, vydieračstvom, klamstvom, zločinnosťou, zvrhlosťou, terorom a vojnamí. A ak sa všetko ešte včas nezastaví, pôjde to stále ďalej a hlbšie, do dôsledkov, ktoré budú priam zničujúce. A pritom na samom začiatku bol iba zdanlivo bezvýznamný, nesprávne rozumovo

uchopený pojem „práca“. Hovorí sa však: „Malé príčiny, veľké dôsledky!“ Práve súčasná doba, ktorú prežívame, je dôsledkom kedysi zdanlivo malých príčin. Ak však chceme urobiť základnú zmenu a rozhodujúcu prietž v doterajšom nesprávnom jednaní, musíme sa vrátiť k jadrú, k pravej príčine, z ktorej všetko nesprávne vzniklo. Musíme zmeniť svoj postoj nielen k pojmu „práca“, ale takmer ku všetkým pojmom súčasného života. Musíme ich uchopiť nie rozumom, ale citom, aby sme pochopili ich pravý význam, zachievajúci sa v Zákonoch Stvorenia. Iba to zaručuje správny vývoj! Všetko ostatné vedie skôr, či neskôr k utrpeniu, zlyhávaniu a nakoniec k úplnej skaze. Rozhliadajme sa teda bdelo prostredníctvom citu na cestách nášho života, aby všetko naše snaženie mohlo smerovať iba k šťastiu, spokojnosti a k Svetlu.

Čo nám o nás prezradí riešenie takzvanej rómskej otázky?

Pomerne dosť často sa v rôznych médiách hovorí o cestách, spôsoboch a rôznych možnostiach riešenia tejto páľčivej spoločenskej otázky. Vypracovávajú sa mnohé projekty, ktorých účelom je získavanie prostriedkov z Európskej únie v domnienke, že čím ich bude viac, tým rýchlejšie sa priblížime k jej vyriešeniu. Presne tak, ako v tisíckach iných prípadov, rovnako aj v tomto sa pripisuje sile a množstvu peňazí akási gloriola všemocnosti, ktorá vyrieši všetky naše problémy. Skúsme však opustiť toto, dnes všeobecne zaužívané klíše a pozrime sa na rómsku problematiku úplne inak.

Neutešený stav, panujúci v rómskych osadách, alebo trebárs na košickom Luníku 9, či hocikde inde na Slovensku, tento stav je odrazom kvality duševného života Rómov. Je odrazom ich vzťahu k životu, k hodnotám, i k spoločnosti. Ich vnútorné cítenie a myslenie sa práve takýmto spôsobom prejavuje v hmotnej a viditeľnej podobe. Keďže však jeho skutočná príčina tkvie vo vnútri, v kvalite vnútorného života tejto skupiny obyvateľstva, budú všetky snahy o nápravu, obmedzujúce sa iba na vonkajšie a hmotné hľadisko, vždy iba niečím dielším, nedokonalým a neschopným priniesť uspokojivé výsledky. Nechcem samozrejme tvrdiť, že peniaze a vôbec materiálna stránka života nemá svoj patričný význam, ale spoliehanie sa iba na ňu samotnú nikdy neprinesie požadovanú zmenu, pretože tým dochádza k sústredeniu sa na druhoradé. Prvoradým by totiž malo byť zameranie sa predovšetkým na zmenu kvality vnútorného života, v ktorom spočíva zárodok a príčina každého hmotného prejavu. No a toto je dôvod, prečo ani veľké finančné prostriedky, prúdiace z fondov Európskej únie neprinášajú a ani neprinesú uspokojivé zlepšenie, lebo napriek množstvu vynaloženej námahy a prostriedkov, stále nedochádza k zodpovedajúcej zmene myslenia. Ak sa ale zmení kvalita vnútorného života rómskeho obyvateľstva, ak sa zmenia ich názory, životné postoje a hierarchia hodnôt, potom sa celkom určite začnú meniť aj vonkajšie pomery, v ktorých táto komunita žije. Lebo ku skutočnej a trvalej zmene nedochádza nikdy tlakom zvonka - smerom dovnútra, ale vždy iba zvnútra - smerom von. A práve toto vnútro je cieľ, na ktorý by sme sa mali zamerať. Ale žiaľ, práve tu narazíme na obrovské úskalie, ktoré nám zrazu prezradí o nás samotných veci, aké by sme snád' radšej nepočuli. Lebo nech už sú Rómovia akíkoľvek a samozrejme, osobne som veľmi ďaleko od toho, aby som ich konanie obhajoval, jedno sa im nedá vyčítať - ich úprimnosť. Čo na srdci, to na jazyku - vraví známe ľudové úslovie. Čo sa teda nachádza v ich duši a v myslí, to je bez akýchkoľvek zábran vyjadrené aj navonok, v spôsobe života a vo vzhľade obydlia. Avšak najsmutnejšie je, že neraz práve tí, ktorí sa oháňajú peniazmi a veľkými slovami o potrebnej zmene spoločensky neprispôsobivých, práve oni sú vnútorne, ... presne takí istí! Je totiž naozaj nesmiernou tragédiou dnešnej doby, že ľudským očiam skrytá kvalita duševného života mnohých politikov, ministrov, prezidentov, generálov, manažérov, podnikateľov, celebrit, modeliek a mnohých ďalších, sa svojim vzhľadom, ak by sme dostali na sekundu možnosť tieto veci vidieť, desivo podobá vonkajšiemu vzhľadu rómskych osád.

Jediný podstatný rozdiel medzi nimi a Rómami nájdeme iba v schopnosti skrývať a navonok maskovať tento svoj úbohý a žalostný duševný život. No a práve v tomto maskovaní sú, z pohľadu Rómov, takzvaní „bieli ľudia“ priam majstrami. Novými modelmi áut, honosnými vilami, prepychovým životom, atraktívnymi dovolenkami, tučnými kontami a mnohým iným, čo si môžu dovoliť. Všetkým týmto, ako trblietavým pozlátkom, iba zakrývajú otrasnú realitu kvality svojho osobného, duševného života. Duševného života, ktorý sa naozaj svojím stavom a vzhľadom tak veľmi podobá na katastrofálny vzhľad rómskych osád. Ak sme teda Rómov charakterizovali úslovím: Čo na srdci, to na jazyku, „bieleho človeka“ možno vystihnúť slovami: V ústach med a v srdci jed! Áno, v podstate celá naša „civilizácia“ je jed-

ným veľkým pokrytectvom, obratne skrývajúcim za efektným vonkajším vzhľadom nesmiernu, až desivú úbohosť vlastného vnútorného života - myslenia a cítenia miliónov vzdelaných, mocných a dobre situovaných ľudí na celom svete. Duševný stav väčšiny súčasného obyvateľstva tejto planéty veľmi výstižným spôsobom vyjadrujú i slová, vyslovené už pred 2000 rokmi: Ste ako nabielené hroby! Zvonka výstavné a honosné, ale vo vnútri plné hniloby a všelijakej inej nezdooby. A je to presne tak! Myslenie, cítenie i celý vnútorný život súčasného človeka je doslova rozožratý chamtivosťou, nenávisťou, pýchou, závisťou, zlobou, pohrdaním ľuďmi, nenásytnosťou, zlomyseľnosťou, falošou, klamstvom, zmyselnosťou, nečistotou, nemravnosťou a ešte mnohým iným. Ak sa teda pozrieme na celú vec z takéhoto uhla pohľadu, môžeme vidieť, ako duševný úbohiak - čiže „biely človek“, křčovito usiluje o povznesenie rovnakého duševného úbohiaka, čiže rómskeho etnika. Ale kým vnútorná i vonkajšia úbohosť rómskeho etnika sa pred nami odkrýva úplne bezprostredne a v plnej miere, „biely človek“, pod pláštikom materiálneho blahobytu, uveril klamlivej ilúzii o svojej vlastnej, vyššej osobnostnej úrovni. Uveril ilúzii, že kvalitné, pekné a hodnotné veci, ktoré je schopný vyrobiť, aby sa nimi obklopoval, majú schopnosť urobiť hodnotnejšieho človeka aj z neho samého. Keď-

že ale veci takúto moc nemajú, z duševného úbohiaka aj naďalej zostáva úbohiak, aj keby hmotne bol snád' kráľom. Aký teda z tohto všetkého urobiť praktický uzáver? Ak chceme meniť svet k lepšiemu, musíme sa v prvom rade stať lepšími najskôr my sami. Čiže zmena čokoľvek a kohokoľvek začína najskôr zodpovedajúcou zmenou nás samotných. Až keď sa stane naše vnútro rovnako pekným, čistým, vkusným a útulným, ako sú vkusne, čisto a príjemne už teraz zariadené mnohé naše príbytky, až potom môžeme uvažovať o úspešnej zmene druhých. Súčasný rómsky problém preto možno vnímať ako zrkadlo, zobrazujúce duševný stav civilizácie „bieleho človeka“. Ak ale chceme zmeniť nelichotivý obraz v zrkadle, musíme predovšetkým zmeniť sami seba, konkrétne - svoje vlastné vnútro. Svoje myslenie a cítenie! Až keď sa my sami staneme príkladom hodným nasledovania, potom môže priniesť primerané ovocie i naše úsilie o zmenu iných. Skôr však nie! Veď ak zbýjajú, lúpia, klamú a podvádzajú špičkoví manažéri, podnikatelia, ministri a dokonca vodcovia štátov, konajúc tak síce „inteligentne“ a pod pláštikom práva, budú robiť to isté i Rómovia, iba samozrejme, primerane k svojim možnostiam. A ak ich budú chcieť meniť k lepšiemu práve podobní ľudia alebo ich zástupcovia a verní poskokovia, iba sa vnútorne pousmejú nad takýmto, priam do očí bijúcim pokrytectvom. Takže ešte raz: meniť iných možno iba silou svojho vlastného príkladu. Takýto spôsob však kladie veľké nároky v prvom rade na tých, ktorí chcú požadovanú zmenu uskutočniť, čo je mnohým nepríjemné a nepohodlné. A keďže práve oni sami sa meniť nechcú, lebo im v podstate veľmi vyhovuje pohodlné váľanie sa v bahne vlastných nízkostí, hľadajú radšej iné, z ich pohľadu „jednoduchšie“ cesty na riešenie všetkých problémov. Ako sa však určite neskôr ukáže, tieto cesty nikdy neprinesú to, čo bolo od nich očakávané. A túto súčasnú „civilizáciu“ pokrytcom môžeme pripodobniť k pestro pomaľovanému balónu, ktorý všetkých ohuruje krikľavými farbami, pričom rastie a mohutnie iba rozpínaním sa prázdnoty vo svojom vnútri. Veľmi dobre však vieme, že nijaký balón nemožno nafukovať donekonečna, ale vždy len po určitú hranicu, kedy musí celkom zákonite ... prasknúť!

A nie inak sa povodí aj našej, iba na povrch a vonkajšok zameranej civilizácii. Ak totiž aj jej vnútorná, duševná prázdnota dosiahne svoju kritickú hranicu, od ktorej už mimochodom nie sme až tak ďaleko, rovnako zákonite a logicky musí nastať chvíľa, kedy sa zrúti sama v sebe, kedy praskne ako pestrý a krikľavý balón. To však určite nie je pre nikoho prjémnná vyhliadka. A preto ak chceme urobiť ešte niečo užitočného pre svoju osobnú záchranu i pre zmiernenie toho, k čomu tak slepo a tvrdošíjne kráča „civilizácia“ planéty Zem, máme možnosť, ba priam povinnosť začať ihneď - zmenou svojho vlastného vnútra!

M. Š.

Slovenské občianske združenie
pre posilňovanie mravov a ľudskosti
www.zdruzenie-ludskost.sk

... Pokračovanie zo strany 3

Pomstiť sa láskou

Kaša kocúrovi naozaj chutila. Kto mi urobil takú hostinu? Opýtal sa obyvateľov dvora. A všetci dvorania povedali: To malá myška ti pripravila. Kocúrovi sa rozlialo príjemné teplo nielen v žalúdku, ale aj pri srdci. Myška, kde si? Už ti nikdy nebudem robiť zle, nehnevaj sa už na mňa. A myška vyliezla zo svojej dierky a odvtedy sú obaja nadosmrtní kamaráti. Jeden druhého

požívajú k sebe na večeru a milo sa na seba usmievajú. Ak sa po dvore naháňajú, tak len v zápale hry. Kade chodím, tade sa mstím - láskou. Moja pomsta nepozná hraníc. Mstím sa tvrdo a nekompromisne. Moja dobroprajnosť ľudí úplne zloží, už sa z nej nevyližu, nepostavia sa, zostanú sedieť prikovaní v nemom úžase. Zradu oplácam priateľstvom, nevernosť vernosťou a vytešujem

sa z toho, ako sa zloba v ľuďoch stáva bezradnou, neschopnou ďalšieho činu. Už nerozlišujem medzi priateľom a nepriateľom, medzi aktom priateľstva a aktom pomsty. Ale čo dobré skutky, ktoré prijímam ja od ľudí? Sú to akty priateľstva, či je to pomsta? Všetko jedno, hlavne že pomsta je sladká a každá zloba srdca sedí spútaná láskou - vo väzení neexistencie.

Vydáva: OZ PROCES - 3, Kratinova 11, 036 08 Martin 8, IČO: 37811371, mobil: 0908 085 758, e-mail: 3proces@gaya.sk, www.priestorprezivot.sk. Šéfredaktor: Daniel Dižkanec Registrácia: Ministerstvo kultúry SR, číslo 2879/2002, ISSN: 1336 - 4170

